

?Les degollades de Folgueroles

El manresà d'adopció Joan Vilamala, fill de Folgueroles, ha escrit un llibret d'un centenar de pàgines sobre les degollades de Folgueroles a punt de publicar. També n'ha fet una Auca, especialitat a la qual es dedica fa anys amb traça i èxit: *Una història del XIX que avui encara ens commou* i vinyetes molt acurades de l'il·lustrador Isaac Bosch, històric col·laborador del **Pou**. Vilamala explica les desventures de sis noies de Folgueroles que el 21 d'agost de 1858 quan venien a peu de treballar a la fàbrica de Cal Ricart de Roda de Ter, van ser degollades al sot del Cós, al serrat d'en Banús, a les envistes de Folgueroles, per dos criminals de Roda, anomenats Pere Masferrer i Sebastià Solà, que les seguien des d'un hostel d'aquella població, per robar-los la minsa setmanada fruit del seu treball a la filatura. Tres de les noies d'entre 12 i 23 anys van morir i les altres van sobreviure, després de fer-se les mortes. De matinada, Josefa Pous, quan havien fugit els atacants, va demanar ajut en una casa de pagès.

Auxiliada per un pastor, tot seguit s'apleguen els habitants de la masia, uns van a buscar el batlle de Tavèrnoles i altres els mossos d'esquadra de Torelló. El seu cap, Ramon Cendra, es va fer càrrec de les investigacions. Pau Noguera, contrabandista de Sant Pere de Torelló, ajuda els assassins a passar la frontera. Arribats a la Catalunya Nord, al cap de pocs dies van ser detinguts i traslladats a Ceret i al Castellet de Perpinyà, per acabar jutjats a Barcelona. Confessats i perdonats per representants de l'església catòlica van ser executats al Serrat del Cós al garrot vil, davant d'una multitud de 10.000 persones d'arreu del Principat. A més de Maria Disorgues, una altra de les supervivents va ser Maria Serra, besàvia de Joan Vilamala, l'avi del qual li havia explicat la història quan era petit. La notícia publicada al *Diario de Barcelona* es va estendre cap a Europa. La temàtica va interessar als responsables del programa Crims de TV3, que n'han fet un reportatge. Vilamala es documenta en els romanços de l'època i el Diari de Barcelona. L'expert en Verdaguer, s'estranya que el poeta -coetani dels fets- no en faci cap referència en els seus escrits. Vilamala és també responsable de la secció *Lo gaiter del Calders* del **Pou**.